

Nr. 10178 /18.09.2018

site,

Către

Unitățile de învățământ din județul Neamț

În atenția

- **Directorilor unităților de învățământ**
- **Responsabililor comisiilor metodice de specialitate/Șefilor de catedră științe socio-umane**
- **Cadrelor didactice care predau discipline socio-umane la nivel primar (Educație civică – clasele a III-a și a IV-a), gimnazial (Educație socială – clasele a V-a, a VI-a, VII-a și a VIII-a) și liceal (Logică, argumentare și comunicare; Psihologie; Educație antreprenorială, Economie; Economie aplicată; Sociologie și Filosofie)**

SCRISOARE METODICĂ **Discipline socio-umane**

Având în vedere analiza activității de predare-învățare la disciplinele socio-umane: curriculumul aplicat, strategiile didactice, metodele de predare-învățare și instrumentele de evaluare utilizate, precum și rezultatele elevilor la evaluarea curentă, inclusiv prin raportare la prevederile OMEC nr. 4135/21.04.2020 de aprobare a Instrucțiunii privind asigurarea continuității procesului de învățare la nivelul sistemului de învățământ preuniversitar, vă precizăm **Cadrul normativ privind organizarea procesului de învățământ în anul școlar 2020– 2021**

1. Priorități ale educației pentru anul școlar 2020-2021:

- 1..1. Contextul educativ și sanitar în care se va desfășura activitatea în anul școlar 2020-2021, ca urmare a evoluției pandemiei de COVID-19. Utilizarea ghidurilor privind organizarea și desfășurarea activităților în cadrul unităților de învățământ preuniversitar.
- 1.2. Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor anului școlar 2019-2020. Prezentarea ghidurilor metodologice pe discipline, destinate cadrelor didactice.

- 1.3. Asigurarea înțelegerii și aplicării corecte a noilor programe pentru învățământul gimnazial - clasa a VIII-a.
- 1.4. Utilizarea metodelor moderne de predare – învățare – evaluare diferențiate, conform nevoilor educative ale elevului vizând dezvoltarea gândirii critice, premisă a alfabetizării științifice și diminuării riscului de analfabetism funcțional, în condițiile începerii cursurilor în unitățile de învățământ, respectiv realizarea de activități asistate de tehnologie și internet;
- 1.5. Valorificarea noilor tehnologii în activitățile de învățare cu elevii și lecțiile din programul *Telescoala*.
- 1.6. Elaborarea și implementarea de programe/proiecte/activități de abilitare curriculară pe discipline de studiu/niveluri de studiu, cu accent pe: *proiectare curriculară, evaluarea la clasă, evaluarea la examenele naționale și la competițiile școlare*, în parteneriat cu centrele de formare județene (CCD).
- 1.7. Compatibilizarea programelor și a regulamentelor specifice pentru competițiile școlare cu noile programe (la nivel gimnazial), în vederea actualizării acestora, în conformitate cu reforma curriculară.

2. Cadrul normativ privind organizarea procesului de învățământ în anul școlar 2020– 2021

- 2.1. Ordinul MEC nr. **3.125/29.01.2020** privind structura anului școlar 2020-2021;
- 2.2. Curriculum național: planurile-cadru, programele și manualele școlare, în vigoare:
 - Notificarea nr. 45669/12.10.2009 cu privire la predarea-învățarea disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar, cursuri de zi și seară, începând cu anul școlar 2009-2010 (cu modificările la Planul-cadru pentru învățământul gimnazial în conformitate cu OMENCS nr. 3590/05.04.2016).
 - ORDIN nr. 5003/02.12.2014 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământ primar, clasele a III-a și a IV-a (Programa școlară pentru disciplina *Educație civică*).
 - Ordinul ministrului Educației Naționale nr. 3.393/28.02.2017 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământul gimnazial (Programa școlară pentru disciplina *Educație socială*).
 - Pentru învățământul liceal, la disciplinele socio-umane rămân sunt vigoare Programele școlare valabile din anul școlar 2009-2010, cu excepția programei la disciplina Logică, argumentare și comunicare, unde au fost realizate modificări în anul școlar 2009-2010.
- 2.3. Ordinele de ministru privind organizarea și desfășurarea examenului național de bacalaureat, a evaluării naționale pentru elevii clasei a VIII-a și a admiterii învățământ liceal și profesional, în anul școlar 2020-2021.
- 2.4. Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (ROFUIP), aprobat prin ordinul de ministru nr. 5.447/31.08.2020.
- 2.5. Alte regulamente, metodologii specifice etc.

3. Educație socială

Prin **OMEN nr. 3393/28.02.2017** au fost aprobate noile programe școlare pentru ciclul gimnazial, incluzând și programa școlară pentru disciplina de trunchi comun (obligatorie) **Educație socială**, după cum urmează:

- la clasa a V-a, disciplina **Educație socială - Gândire critică și drepturile copilului** urmărește dezvoltarea gândirii critice în raport cu/prin orientare către problematica drepturilor copilului. Abordarea gândirii critice și a drepturilor copilului se realizează, într-un mod integrat, pornind de la competențele specifice definite în cadrul programei. Activitățile de învățare propuse urmăresc să susțină elevii în efortul de a reflecta critic asupra propriilor drepturi și responsabilități; oferă astfel, contexte pentru formularea de întrebări, construirea unui punct de vedere argumentat sau pentru examinarea opiniilor, explicațiilor și argumentelor formulate de alte persoane. În egală măsură, activitățile de învățare urmăresc să stimuleze și implicarea directă a elevilor în promovarea și apărarea propriilor drepturi;
- la clasa a VI-a, disciplina **Educație socială - Educație interculturală** propune un demers didactic centrat pe valorile și principiile interculturalității, în contextul societății românești contemporane. Disciplina urmărește formarea elevilor ca persoane capabile să valorizeze propria cultură și să aprecieze pozitiv diferite alte culturi ce se regăsesc într-o societate interculturală;
- la clasa a VII-a, disciplina **Educație socială - Educație pentru cetățenie democratică** este centrată pe valorile și principiile cetățeniei democratice. Prin această disciplină se continuă educația civică a elevilor, inițiată în învățământul primar, dobândindu-se noi competențe referitoare la înțelegerea funcționării statului democratic, ca stat de drept, și la practicarea cetățeniei active;
- La clasa a VIII-a, disciplina **Educație socială - Educație economico-financiară** este orientată pe dimensiunea economico-financiară și antreprenorială a exercitării cetățeniei. Raportarea elevilor de gimnaziu la aspecte care țin de domeniul economico-financiar este realizată în mod firesc, fiind vizate aspecte esențiale cu care aceștia vin în contact direct sau prin intermediul familiei din care fac parte. În mod similar, în deplină concordanță cu vârsta elevilor, este avută în vedere dezvoltarea spiritului de inițiativă și antreprenoriat; accentul este pus pe realizarea unor planuri de acțiune (personale/ de familie) pentru realizarea unui scop, pe abilitatea persoanei de a transforma ideile în acțiune.

4. Recomandări metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020

Ce anume a generat elaborarea lor?

Suspendarea cursurilor, începând cu 11 martie 2020 până la finalizarea anului școlar 2019 - 2020, în condițiile pandemiei cu COVID-19.

Experiența redusă a profesorilor în ceea ce privește predarea online, folosirea resurselor digitale și alegerea platformelor de lucru.

În aceste condiții, eficacitatea procesului educațional este mai dificil de cuantificat, dar nu imposibil, și poate fi remediată.

Care este scopul lor?

Recomandă modalități prin care profesorii pot realiza, în anul școlar 2020 - 2021, reducerea decalajelor între ceea ce trebuia să fie predat conform planificării calendaristice, ceea ce s-a predat efectiv și ceea ce elevii au reușit, de fapt, să învețe.

Ce au în vedere ?

- orientarea profesorilor către un demers comun prin raportarea critică la activitatea de predare-învățare-evaluare din perioada de pandemie;
- orientarea către identificarea, înregistrarea, cuantificarea a ceea ce, la sfârșitul anului școlar, a fost considerat în risc, din perspectiva asigurării continuității în învățare;
- orientarea către decizii și măsuri care să conducă la eficientizarea predării/învățării și diminuarea efectelor negative, respectiv la remedierea/recuperarea „pierderilor” în învățare.

Ce reprezintă?

Reperete metodologice au titlu de recomandare, constituindu-se în material de sprijin, fără a reprezenta o abordare exhaustivă sau prescriptivă/obligatorie. Fiecare profesor va reflecta asupra propriului demers, în vederea stabilirii acțiunilor necesare pentru planificarea, proiectarea și desfășurarea procesului didactic în anul școlar 2020 - 2021, cu asumarea unui parcurs eficient care să permită remedierea/recuperarea decalajelor în raport cu programa școlară a anului 2019 - 2020 și fără prejudicierea ținutelor anului școlar 2020 - 2021.

Ce conțin?

a. Repere pentru realizarea planificării calendaristice pentru anul școlar 2020 – 2021

În scopul realizării planificării calendaristice pentru anul școlar 2020-2021, profesorul va ține seama de următoarele:

- aprecierea unor eventuale probleme de învățare în contextul întreruperii cursurilor „față în față” în martie 2020;
- consultarea planificării calendaristice anterioare și sesizarea elementelor insuficient structurate în perioada de cursuri online sau neconsolidate după martie 2020;
- realizarea de conexiuni între componentele estimate a fi insuficient asimilate și programa aferentă anului școlar 2020 - 2021.

b. Evaluarea gradului de formare a competențelor din anul anterior

Această secțiune are rolul de a sprijini profesorii cu repere pentru elaborarea unor seturi de sarcini de evaluare, astfel încât să poată identifica măsura în care s-au structurat competențele specifice ale programei școlare din anul școlar 2019 - 2020. Vor fi puse la dispoziție sarcini de evaluare, pe niveluri, centrate pe competențe și care vor fundamenta construirea activităților de învățare cu caracter remedial/de recuperare, contextualizate și centrate pe competențe.

c. Recomandări pentru construirea noilor achiziții. Exemple de activități de învățare

Rezultatele evaluărilor inițiale vor sta la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare. În plus, vor fi prezentate exemple care să faciliteze utilizarea în predare-învățare-evaluare a instrumentarului noilor tehnologii. Sunt promovate exemple de activități de învățare și pentru elevii din medii și grupuri dezavantajate, cu statut socio-economic scăzut sau cu nivel educațional al părinților scăzut, care nu au au fost beneficiarii învățării la distanță.

5. Planificarea calendaristică – document proiectiv

Planificarea calendaristică reprezintă un document proiectiv, necesar realizării activităților didactice care permite asocierea, într-un mod personalizat, a elementelor programei (competențe specifice și conținuturi), în cadrul unităților de învățare. Acestea le sunt alocate unități de timp (număr de ore și săptămâni) considerate ca optime de către cadrul didactic, pe parcursul unui an școlar.

În elaborarea planificării calendaristice **programa școlară reprezintă documentul de referință**. După lectura atentă și integrală a programei școlare, elaborarea planificării calendaristice presupune parcurgerea următoarelor etape:

1. **asocierea competențelor specifice și a conținuturilor prezentate în programa școlară;**
2. **stabilirea unităților de învățare;**
3. **stabilirea succesiunii parcurgerii unităților de învățare;**
4. **stabilirea bugetului de timp necesar pentru fiecare unitate de învățare.**

Planificarea calendaristică anuală nu se realizează pe baza manualelor școlare, acestea fiind materiale curriculare adresate elevilor.

Din punct de vedere formal, planificarea calendaristică anuală poate fi realizată potrivit modelului de mai sus

Unități de învățare	Competențe specifice	Conținuturi	Nr. de ore	Săptămâna*	Observații
[se menționează titluri/teme]	[se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară]	[din conținuturile programei școlare]	[stabilite de către cadrul didactic]	[se precizează săptămâna sau săptămânile] *	[se menționează, de exemplu, modificări în urma realizării activității didactice la clasă și semestrul]

*notația se poate realiza prin precizarea explicită a săptămânii/săptămânilor, spre exemplu 11-15.09, sau se poate nota sub forma generică S1, pentru săptămâna 1 sau perioada S1-S3 pentru săptămânile 1-3

6. Proiectarea Unităților de Învățare

Conceptul de unitate de învățare are rolul să materializeze conceptul de demers didactic personalizat, flexibilizând proiectarea didactică și definind în acest sens pentru practica didactică premise mai bine fundamentate din punct de vedere pedagogic.

Identificarea unei unități de învățare se face prin tema acesteia.

Stabilirea temei de către profesor pe baza lecturii programei, utilizând surse diverse, este primul pas în identificarea unităților de învățare în care va fi împărțită materia anului școlar, respectiv, în organizarea unui demers didactic personalizat.

Din punct de vedere formal, proiectul unei unități de învățare poate fi realizat potrivit modelului de mai sus

Conținuturi (detalieri)	Competențe specifice	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
[se menționează detalieri de conținut care explicitează anumite parcursuri]	[se precizează numărul criterial al competențelor specifice din programa școlară]	[vizate/recomandate de programa școlară sau altele adecvate pentru realizarea competențelor specifice]	[se precizează resurse de timp, de loc, material didactic, forme de organizare a clasei]	[se menționează metodele, instrumentele sau modalitățile de evaluare utilizate]

7. Manuale școlare în anul școlar 2020-2021

Catalogul manualelor școlare valabile în învățământul preuniversitar în anul școlar 2020-2021 poate fi accesat la adresa: <https://www.edu.ro/manuale-scolare>

Accesul la manualele digitale aprobate de MEC se face la adresa: <https://www.manuale.edu.ro/>

8. Concursuri școlare la științele socio-umane

➤ Olimpiada Națională de Științe socio-umane:

- Faza pe școală: perioada noiembrie-decembrie 2020
- Faza locală (comuna, oraș): perioada ianuarie - 15 februarie 2021
- Faza județeană/sectoarelor municipiului București: 5 martie 2021
- Faza națională: 5-9 aprilie 2021, Deva, jud. Hunedoara

➤ Concursul Național "Democrație și toleranță":

- Faza pe școală: luna februarie 2021
- Faza locală (comuna, oraș): luna martie 2021
- Faza județeană/sectoarelor municipiului București: luna mai 2021
- Faza națională: 26-29 iulie 2021, Suceava, jud. Suceava

➤ **Istorie și societate în dimensiune virtuală:**

- Faza județeană/sectoarelor municipiului București: perioada noiembrie 2020-februarie 2021
- Faza națională: concursul se organizează din doi în doi ani (în anul școlar 2020-2021 nu se organizează).

Important!

În anexe găsiți:

- ghidurile care conțin recomandările metodologice pentru consolidarea achizițiilor anului școlar 2019-2020 ;
- Programa școlară pentru disciplina *EDUCAȚIE CIVICĂ*, clasele a III-a – a IV-a;
- Programa școlară pentru disciplina *EDUCAȚIE SOCIALĂ*, clasele a V-a – a VIII-a

Stimați Colegi,

Ca de fiecare dată, începutul de an școlar este prilej de reîntâlnire, cu bucurie și speranță, cu elevii noștri, cu colegii din școală, cu părinții și partenerii educaționali.

Anul școlar 2020-2021 își deschide porțile într-o paradigmă nouă - a complementarității dintre tradițional și modern, dintre cartea tipărită și tabletă, între prezența fizică și imaginea virtuală.

Indiferent de alternativele în care ne vom realiza activitatea didactică, vom continua să rămânem aceeași echipă de profesori-model, ambasadori ai educației pentru creativitate și inovare.

Vă doresc un an cu împliniri profesionale, bucurii și gânduri bune!

**Inspector Școlar General,
Prof. Mihai OBREJA**

**Inspector Școlar General Adjunct,
Prof. Elena-Genoveva IRIMIA**

**Inspector școlar management instituțional
cu atribuții discipline socio-umane,
Prof. Ioan-Romeo ROMAN**